

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
NEAPMUITINAMŲ PARDUOTUVIŲ
ĮSTATYMAS**

1996 m. lapkričio 14 d. Nr. I-1614

Vilnius

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. Šiuo įstatymu siekiama gerinti tarptautiniais maršrutais vykstančių keleivių aptarnavimą bei skatinti Lietuvos Respublikoje pagamintų prekių eksportą.
2. Įstatymas nustato neapmuitinamų parduotuvių steigimo, veiklos, priežiūros ir kontrolės tvarką.
3. Jeigu Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys nustato kitokius negu šis įstatymas neapmuitinamų parduotuvių veiklos reikalavimus, taikomos tarptautinių sutarčių nuostatos.

2 straipsnis. Pagrindinės įstatyme vartojamos sąvokos

1. **Neapmuitinama parduotuvė** – tarptautiniame oro uoste, tarptautiniame jūrų uoste esanti muitinės priežiūrima parduotuvė, kurioje vykstantys iš Lietuvos Respublikos į užsienį keleiviai gali įsigyti neapmokestintų importo bei eksporto muitais ir mokesčiais prekių. Į neapmuitinamą parduotuvę pristatytomis importo bei eksporto muitais ir mokesčiais neapmokestintomis prekėmis taip pat gali būti prekiaujama Lietuvos Respublikoje įregistruotuose laivuose ir orlaiviuose, vežančiuose keleivius tarptautiniais maršrutais.

2. **Keleivis** – neturintis ūkio subjekto statuso fizinis asmuo, išvykstantis iš Lietuvos Respublikos, į ją atvykstantis, taip pat vykstantis per Lietuvos Respublikos teritoriją tranzitu.

3. **Lietuvos Respublikos muitų teritorija** – Lietuvos Respublikos teritorija, kurią riboja Lietuvos Respublikos muitų siena, išskyrus atvejus, kai Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys nustato ką kita.

4. **Lietuvos Respublikos muitų siena** – Lietuvos Respublikos muitų teritorijos riba, sutampanti su Lietuvos Respublikos valstybės siena, išskyrus atvejus, kai Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys nustato ką kita.

5. **Neapmuitinamos parduotuvės teritorija** – Lietuvos Respublikos muitų teritorijos dalis, kurioje yra neapmuitinamos parduotuvės prekybos salė (ės), sandėlis (iai) ir pagalbinės patalpos.

6. **Muitinės priežiūra** – visuma priemonių, kurias muitinė taiko įgyvendindama įstatymus ir kitus teisės aktus, už kurių vykdymą ji atsako.

7. **Lietuvos prekės** – prekės, laisvai cirkuliuojančios Lietuvos Respublikos muitų teritorijoje, t.y. prekės, kuriomis gali būti disponuojama Lietuvos Respublikos muitų teritorijoje netaikant joms muitinės priežiūros priemonių, taip pat muitinės priežiūros prekės, kurios dėl ypatingos paskirties visai ar iš dalies neapmokestinamos importo muitais ir mokesčiais.

8. **Ne Lietuvos prekės** – prekės, neturinčios Lietuvos prekių statuso.

9. **Negražinamasis eksportas** – muitinės procedūra, kurią taikant Lietuvos prekės išvežamos iš Lietuvos Respublikos muitų teritorijos arba pristatomos į Lietuvos Respublikos muitų teritorijoje veikiančią neapmuitinamą parduotuvę.

10. **Muitinis tranzitas** – muitinės procedūra, taikoma gabenant ne Lietuvos prekes, neapmokestintas importo muitais ir mokesčiais, iš vienos Lietuvos Respublikos muitų teritorijos vietos į kitą.

11. **Importo muitai ir mokesčiai** – muitai ir kiti mokesčiai, renkami (mokami) už importuojamas prekes arba susiję su importu, išskyrus apmokėjimą už suteiktas paslaugas.

12. **Eksporto muitai ir mokesčiai** – muitai ir kiti mokesčiai, renkami (mokami) už eksportuojamas prekes arba susiję su eksportu, išskyrus apmokėjimą už suteiktas paslaugas.

13. **Muitinis tikrinimas** – prekių tikrinimas, dokumentų atitikties ir galiojimo, įmonių apskaitos ir kitų dokumentų, transporto priemonių, asmenų (keleivių) bei jų gabenamo bagažo ir

kitų daiktų tikrinimas, tyrimai ir kiti panašūs muitinės veiksmai, atliekami norint įsitikinti, ar laikomasi įstatymų ir kitų teisės aktų, už kurių įgyvendinimą atsako muitinė.

3 straipsnis. Neapmuitinamos parduotuvės steigimas

1. Neapmuitinamą parduotuvę (toliau – parduotuvė) gali steigti visų rūšių įmonės, įregistruotos pagal Įmonių rejestro įstatymo reikalavimus, gavusios Vyriausybės ar jos įgaliotos valstybės institucijos išduotą leidimą.

2. Leidimas steigti parduotuvę išduodamas viešo konkurso būdu, išskyrus atvejus, kai parduotuvę privačiame laive ar orlaivyje steigia laivo ar orlaivio savininkas (valdytojas).

3. Viešo konkurso sąlygas bei tvarką, leidimų steigti parduotuves išdavimo ir atšaukimo sąlygas bei tvarką nustato Vyriausybė.

4. Už leidimo steigti parduotuvę išdavimą mokamas žyminis mokestis Žyminio mokesčio įstatymo ir Vyriausybės nutarimų nustatyta tvarka.

5. Įmonė, gavusi leidimą steigti parduotuvę, privalo pateikti muitinei Vyriausybės ar jos įgaliotos valstybės institucijos nustatytą garantiją.

6. Įmonė turi teisę teisės aktų nustatyta tvarka steigti uždarąjį muitinės sandėlį, skirtą parduotuvės prekėms laikyti.

7. Parduotuvės teritorija turi būti atskirta nuo likusios Lietuvos Respublikos muitų teritorijos dalies. Teritorijos atskyrimo, joje esančių pastatų ir kitų statinių statybos, patalpų įrengimo, naudojimo, apsaugos projektai ir kiti su statinių statyba ir jų įrengimu susiję klausimai turi būti Vyriausybės ar jos įgaliotos valstybės institucijos nustatyta tvarka suderinti su Muitinės departamentu prie Finansų ministerijos (toliau – Muitinės departamentas), kitomis valstybės institucijomis ir miestų (rajonų) savivaldybėmis.

8. Parduotuvės veikla nutraukiama, kai pasibaigia leidimo galiojimo laikas arba Vyriausybė ar jos įgaliota valstybės institucija atšaukia leidimą steigti parduotuvę.

4 straipsnis. Parduotuvės veikla

1. Tarptautiniame oro uoste, tarptautiniame jūrų uoste esanti parduotuvė parduoda neapmokestintas importo bei eksporto muitais ir mokesčiais (akcizais, pridėtinės vertės mokesčiu) prekes iš Lietuvos Respublikos išvykstantiems keleiviams.

2. Lietuvos Respublikoje įregistruotame laive ar orlaivyje, vežančiame keleivius tarptautiniais maršrutais, į neapmuitinamą parduotuvę pristatytos neapmokestintos importo bei eksporto muitais ir mokesčiais (akcizais, pridėtinės vertės mokesčiu) prekės parduodamos išvykstantiems iš Lietuvos Respublikos bei į ją atvykstantiems keleiviams.

3. Jeigu parduotuvėje numatoma parduoti prekes, kurių prekyba licencijuojama, įmonė, įsteigusi parduotuvę, privalo gauti Vyriausybės nustatyta tvarka išduotą licenciją.

4. Vyriausybė ar jos įgaliota valstybės institucija nustato prekių asortimento reikalavimus, taip pat gali nustatyti vienam keleiviui parduodamų prekių ribinį kiekį (natūrine arba vertine išraiška).

5. Vyriausybei ar jos įgaliotai valstybės institucijai nustačius vienam keleiviui parduodamų prekių ribinį kiekį, parduotuvė pažymi keleivio biliete ar muitinės nustatytame išvykimą patvirtinančiame dokumente parduotų prekių kiekį. Žymos būdas turi būti suderintas su muitine.

6. Parduoti prekes iš parduotuvės sandėlių ir pagalbinių patalpų draudžiama.

7. Pirkėjai už prekes gali atsiskaityti litais ir užsienio šalių valiuta.

8. Pirkėjui išduotame kasos aparato kvite, be Buhalterinės apskaitos pagrindų įstatyme nurodytų kasos aparato kvito rekvizitų, turi būti nurodyta šalis, į kurią vyksta keleivis, keleivio bilieto (arba reiso) numeris, o jei vykstama asmenine transporto priemone, – jos valstybinio numerio pirmieji penki ženklai.

9. Jei prekė parduodama asmeniui, neturinčiam teisės pirkti šioje parduotuvėje, arba parduotuvės inventORIZACIJOS metu nustatomas prekių trūkumas (perteklius), įmonė, kuriai išduotas leidimas steigti parduotuvę, sumoka visus šioms prekėms nustatytus muitus bei mokesčius.

10. Įmonė, įsteigusi parduotuvę, privalo užtikrinti neapmuitinamos parduotuvės teritorijos apsaugą ir sudaryti parduotuvėje tinkamas muitinės pareigūnų darbo sąlygas.

11. Parduotuvės darbo režimas turi būti suderintas su muitine.

12. Įmonė, įsteigusi parduotuvę, privalo užtikrinti, kad būtų laikomasi įstatymų ir kitų prekybos įmonių veiklą reglamentuojančių teisės aktų.

5 straipsnis. Prekių pristatymas į parduotuvės teritoriją, jų laikymas, išdavimas parduoti ir išgabenimas iš šios teritorijos

1. Ne Lietuvos prekės gabenamos į parduotuvę per Lietuvos Respublikos muitų teritoriją taikant muitinio tranzito procedūrą.

2. Į parduotuvę pristatytos ne Lietuvos prekės turi būti pateikiamos muitinei ir nustatyta tvarka deklaruojamos išleidimui laisvai cirkuliuoti kaip prekės, kurioms netaikomi importo muitai ir mokesčiai, nes šios prekės yra skirtos parduoti neapmuitinamoje parduotuvėje.

3. Į parduotuvę pristatytos Lietuvos prekės turi būti pateikiamos muitinei ir nustatyta tvarka deklaruojamos negrąžinamojo eksporto muitinės procedūrai kaip prekės, kurioms netaikomi eksporto muitai ir mokesčiai, nes šios prekės yra skirtos parduoti neapmuitinamoje parduotuvėje.

4. Į parduotuvę pristatytos prekės į prekybos salę, laivus ir orlaivius, kuriuose šiomis prekėmis gali būti prekiaujama, išduodamos bei grąžinamos atgal su muitinės priežiūra. Nurodytas prekių judėjimas įforminamas Muitinės departamento nustatyta tvarka.

5. Prekės, išgabenamos iš parduotuvės į likusią Lietuvos Respublikos muitų teritorijos dalį arba į užsienį (išskyrus išvežamas keleivių), turi būti nustatyta tvarka pateikiamos pasirinktai muitinės procedūrai įforminti.

6. Parduotuvėje neleidžiama prekiauti:

- 1) prekėmis, kurias įvežti, išvežti ir parduoti Lietuvos Respublikoje draudžiama;
- 2) prekėmis, kurių pardavimą kontroliuoja valstybės institucijos (jei negautas šių institucijų leidimas).

7. Parduotuvėje apskaita atliekama įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka. Į parduotuvę pristatytos prekės turi būti tuoju pat įtrauktos į apskaitą.

8. Vyriausybė ar jos įgaliota valstybės institucija turi teisę nustatyti papildomus parduotuvės apskaitos reikalavimus arba tipinę neapmuitinamos parduotuvės apskaitos tvarką.

6 straipsnis. Parduotuvės priežiūra ir kontrolė

1. Į parduotuvę pristatytos ir joje laikomos prekės yra muitinės prižiūrimos tol, kol išvežamos iš Lietuvos Respublikos muitų teritorijos, sunaikinamos, neatlygintinai perduodamos valstybei arba, sumokėjus už jas nustatytus importo muitus ir mokesčius, išleidžiamos laisvai cirkuliuoti Lietuvos Respublikos muitų teritorijoje.

2. Visos į parduotuvę pristatomos ir iš jos išgabenamos prekės (išskyrus išvežamas keleivių) turi būti pateikiamos muitiniam tikrinimui.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytu atveju išleidžiamos laisvai cirkuliuoti Lietuvos prekės, kurios iki pristatymo į parduotuvę laisvai cirkuliavo Lietuvos Respublikos muitų teritorijoje ir kurioms nebuvo taikomos muitinės priežiūros priemonės, importo muitais neapmokestinamos. Jei šios prekės gabenamos į užsienį (išskyrus išvežamas keleivių), joms taikomi nustatyti eksporto muitai ir mokesčiai.

4. Muitinė turi teisę:

- 1) nustatyti prekių pristatymo į parduotuvę ir išgabenimo iš jos tvarką ir sąlygas;
- 2) prižiūrėti, kaip prekės paruošiamos parduoti;
- 3) neleisti pristatyti į parduotuvę arba išgabenti iš jos prekių, jeigu nesilaikoma nustatytų pristatymo arba išgabenimo sąlygų;
- 4) reikalauti, kad parduotuvės patalpos būtų rakinamos dviem užraktais (vienas iš jų – muitinės);
- 5) papildomai plombuoti parduotuvės patalpas muitinės plombomis;
- 6) nuolat tikrinti parduotuvės patalpas ir teritoriją;

- 7) inventorizuoti parduotuvės teritorijoje laikomas prekes;
 - 8) kontroliuoti parduotuvės apskaitą;
 - 9) vykdyti kitą įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytą parduotuvės priežiūrą.
5. Muitinės departamentas, Valstybinė mokesčių inspekcija bei pagal savo kompetenciją kitos valstybės valdymo institucijos vykdo parduotuvių kontrolę.
6. Asmenų (išskyrus keleivius, vykstančius iš Lietuvos Respublikos į užsienį) patekimo į neapmuitinamos parduotuvės teritoriją tvarką nustato Muitinės departamentas.

7 straipsnis. Atsakomybė už šio įstatymo pažeidimą

- 1. Fiziniai ir juridiniai asmenys, pažeidę šį įstatymą, atsako įstatymų nustatyta tvarka.
- 2. Valstybės institucijų sprendimai, priimti įgyvendinant šį įstatymą, įstatymų nustatyta tvarka gali būti apskūsti teismui.

8 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

- 1. Šis įstatymas įsigalioja nuo 1997 m. kovo 31 d.
- 2. Iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos Vyriausybės išduoti leidimai įmonėms steigti parduotuves (tarp jų ir valstybės sienos perėjimo punktuose) galioja iki 1999 m. gruodžio 31 d. Šioms parduotuvėms taikomos visos Neapmuitinamų parduotuvių įstatymo nuostatos, išskyrus 3 straipsnio 1, 2, 3 ir 4 dalis.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS
